

Міжнародне визнання української науки

У квітні 2010 р. відбулася знаменна подія: уперше українських учених — Ю. С. Шемшученка (академіка-секретаря відділення екологічного, господарського та аграрного права Національної академії правових наук України, директора Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України) та О. В. Кресіна (вченого секретаря Української асоціації порівняльного правознавства) було обрано членами-кореспондентами одного з найпрестижніших та найбільших наукових юридичних об'єднань світу — Міжнародної академії порівняльного права. Отже, це може вважатися успіхом всієї української юридичної науки, свідченням визнання її здобутків у світі, незважаючи на те, що членів Академії обирають виключно на основі їх індивідуального наукового доробку.

Можна стверджувати, що у витоків Академії стояли українські вчені М. Ковалевський та Ф. Тарановський, які взяли участь у Першому міжнародному конгресі порівняльного права, де вперше було поставлене питання про створення такого міжнародного об'єднання. Радянський Союз брав участь у діяльності Академії з 1970-х років, а її членами було обрано російських учених В. Кудрявцева, В. Туманова, Ю. Тихомирова, А. Ковлера, В. Ентіна, Е. Таляпіну, а також узбецького дослідника А. Саїдова. На жаль, українська юридична компаративістика в Академії до 2010 р. представлена не була.

Міжнародна академія порівняльного права (*Academie Internationale de Droit Compare, International Academy of Comparative Law, МАПП*) — міжнародна неурядова наукова організація, що об'єднує вчених-юристів. Метою Академії є сприяння вивченню права на основі використання порівняльно-правової методології, в історичній перспективі та вдосконалення законодавства, насамперед у сфері приватного права. Штаб-квартири МАПП перебувають у Парижі та Гаазі. МАПП було створено 13 вересня 1924 р. у Гаазі під керівництвом професора Еліміра Балого, який став її першим генеральним секретарем.

Організаційно Академія складається з національних комітетів (наукові організації, навчальні заклади або неформальні групи під керівництвом певного вченого, які визнаються МАПП національними комітетами — по одному на країну, відповідають за підготовку доповідей вчених певної країни на конгреси Академії, видання національних збірників доповідей цих конгресів тощо). Нині національні комітети МАПП існують у 69 країнах.

Вищим органом Академії є Загальні збори її членів, які обирають її Виконавчий комітет: президента, від трьох до п'яти віце-президентів, скарбника та генерального секретаря; може обиратися також почесний президент. Члени Виконкому обираються на чотири роки (окрім генерального секретаря, термін повноважень якого необмежений) і можуть бути переобрані. Дати і порядок денний зборів Виконкому визначаються президентом і генеральним секретарем. Генеральний секретар очолює Секретаріат МАПП, який координує діяльність організації. Кошти Академії складаються з членських внесків, коштів від продажу публікацій, спонсорських внесків.

Членство у МАПП є індивідуальним. Кількість дійсних членів Академії визначена у 80 осіб. Окрім того, є інші категорії членів, кількість яких не лімітована: члени-кореспонденти або асоційовані члени (нині — понад 300 осіб), почесні члени (нині 10; це члени МАПП, які досягли 70-річного віку). Право вирішального голосу мають лише дійсні члени та члени-кореспонденти, дорадчого голосу — почесні члени. Члени та асоційовані члени сплачують щорічні внески. Кандидати у члени МАПП пропонуються секціями та обираються зборами дійсних членів.

В Академії діють шість наукових секцій (груп) згідно з належністю країни, в якій мешкає член МАПП, до певного регіону чи правової сім'ї, або згідно із спеціалізацією вченого: латинська; загального права; північно- та центральноєвропейська; східноєвропейська; близько-східна та африканська; азіатська. Кожний член Академії може входити до однієї чи кількох секцій. Кожна секція обирає Бюро та президента секції.

Основною формою діяльності Академії є організація конгресів МАПП (міжнародних конгресів порівняльного права), які відбуваються з 1932 р.; з 1950 р. — кожні чотири роки; відбулося 17 конгресів. Загалом на 17 конгресах було представлено близько 750 генеральних доповідей, видано понад 120 збірників національних доповідей. У середньому у кожному з останніх конгресів брали участь близько 800 осіб. Окрім того, МАПП організує щорічні наукові сесії. Основна форма публікацій Академії — збірники генеральних (тематичних) та національних (по країнах) доповідей конгресів. Перші публікує інституція, яка приймає у себе конгрес МАПП, другі — національні комітети Академії.

З 2007 р. президентом МАПП є американський вчений Пітер Берман, генеральним секретарем — Юрген Баседов (Німеччина). Колиш-

ні президенти Академії: 1924–1927 — Андре Вейс (Франція), 1927–1950 — Антоніо де Бастаманте (Куба), 1950–1955 — Роско Паунд (США), 1955–1958 — Жан Ескара (Франція), 1958–1962 — Луї Мілле (Франція), Барон Луї Фредерік (Бельгія), 1966–1978 — С. Хемсон (Велика Британія), 1978–1982 — Імре Сабо (Угорщина), 1982–1990 — Джон Хазард (США), 1990–1998 — Пол-Андре Крепе (Канада), 1998–2007 — Константінос Керамеус (Греція, США).

Матеріал підготував:

Д. Лук'янов, начальник управління планування і координації правових досліджень НАПрН України